

'Illud tempus'

El temps fort dels inicis

DIVENDRES, 28 DE SETEMBRE DE 2012 02:00

★★★★★ (4 Vots)

Tweet 1

Like 11

Sense la rememoració periòdica de l'etern temps mític, l'ésser humà es perd a si mateix

ALEXANDRA GREBENNIKOVA
Llicenciada en Humanitats.

¿Qui no s'ha fascinat, ni que fos per un període molt curt de la seva vida, per Mircea Eliade? ¿Qui no ha caigut rendit davant de la suposició que el món real, la veritable realitat, no té, de fet, res a veure amb la Història? És estranyament i extraordinàriament seductora la idea del retorn a l'illud tempus: una mena de «temps atemporal» que va «succeir» (si és que s'hi pot emprar aquesta paraula) anteriorment a totes les seqüències de

La primera revista femenina andorrana,
ja al teu quiosc!

el femení

Visualitza aquí la versió digitalitzada.

Tweets dels usuaris

PeriodicAND La planta de cogeneració de Soldeu canvia d'ubicació per reduir a la meitat el cost de l'obra civil:
elperiodicdandorra.ad/ultima-hora/22... via @PeriodicAND
3 hours ago · reply · retweet · favorite

RMoraPERIODIC Llibre "Olímpics Andorrans" es repartirà avui durant els actes al Consell General. A les 17.00. @PeriodicAND

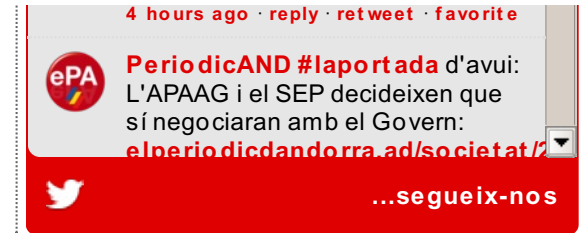
minuts i segons («tic-tac», «tic-tac»), i és radicalment diferent del «temps que passa», ja sabeu, aquella cosa que fuig, la preciosa substància que se'ns escolta entre els dits, perquè es tracta d'allò que –tal i com el descriu Vicenç Mateu al seu estudi introductori a *El sagrat i el profà* (Fragmenta Editorial, 2012)– era «el temps fort dels inicis»... I ja m'he equivocat en l'ús del verb. No es pot dir, ben bé, que aquell temps, transhistòric i mític, «era» això o allò altre. Tot i que l'associem amb una cosa «ja feta», el que lògicament correspon a la categoria gramatical del passat, l'arquetípic «temps fort» sempre és present a les nostres vides.

Foto: EL PERIÒDIC

Sempre és present, però la seva presència no a tothora ens és revelada. És present, però alhora és absent, és llunyà, tenim una insuportable nostàlgia d'ell i desitgem que es retorni. I naturalment que és una idea quasi exageradament paradoxal –¿quin sentit té que se'ns apropi allò que mai s'ha allunyat?–, però «el home per natura es una bestia paradójica», com deia don Antonio Machado, i tots vosaltres, que pertanyeu a la mateixa espècie d'animals absurds que una servidora, segur que em seguïu el fil. Bé, per si l'havíeu perdut, el recupero. Parlàvem d'un temps especial, l'existència del qual és una creença comuna a la majoria dels humans: el gran temps, quan les coses van esdevenir –o eternament esdevenen– pel primer cop. El temps de la creació del món. Una eternitat que percebem com a passada i perduda, tot i que és, tal i com el seu nom gràficament ens indica, eterna. Un paradís que només se'ns retorna amb els ritus i les festes: la repetició teatralitzada de les gestes dels déus i herois, «la recuperació de la perfecció original, la restauració d'una edat mítica», la nostra aproximació sempre deficient i incompleta, a l'eternitat. Així ho descriu Vicenç Mateu: «La repetició ha de ser una anamnesi, una renovació representadora o completa de la realitat sagrada». Deixeu de buscar la perfecció en la història. La perfecció es troba fora de la història. Mircea Eliade ens assegura que tots els antics ho sabien. I nosaltres –tot i que no podem viure sense festes i celebracions, sense narracions i llegendes, sense un constant recordar i reviuir d'alguna o altra versió particular d'un paradís perdut, d'un segle d'or, d'un «cualquier tiempo pasado fue mejor»– ens hem allunyat de la bona i saludable tradició dels nostres avantpassats i d'aquests pobles que l'antropologia racista i eurocèntrica d'antany considerava «primitius», de viure cada any com a la creació, l'apogeu i la mort del món.

Hem perdut la capacitat de percebre la vida com una seqüència lògica del despertar, florir, donar fruit, envellir i desaparèixer com ho fan les plantes a la natura, amb el canvi de les estacions. Però quan Mircea Eliade ens diu que l'única, la veritable, l'oculta realitat només es pot viure quan s'obliden els detalls irrellevants de les vides quotidianes i es reconstrueixen –es reviuen– els arquetips, la seva teoria té l'encís del qual és difícil desfer-se. També hi juga el fet que es tracta d'un autor que sobrepassa a qualsevol lector amb l'erudició. Però fins i tot deixant de banda el volum de referències estudioses, té una enorme atracció la mera idea de l'existència d'un paradís doblement perdut que tots nosaltres enyorem. D'entrada, som mortals i, com a tals, enyorem l'eternitat; i a més a més, vivim en un món secularitzat on la commemoració i la renovació del «gran temps dels inicis» ha perdut la seva constància rítmica. Som éssers cíclics desorientats; i si seguim la lògica de coincidentia oppositorum, es podria suposar que, de tant allunyar-se de tot el que és remotament diví, estem a prop, i perillosament a prop, de Déu.

Sí, els antics devien viure una vida plena de sentit, integrats en un món plenament real perquè en percebien la força del sagrat. Però si també és cert que qualsevol experiència religiosa és incompleta –com en aquell exemple que llegim en l'estudi introductori a El sagrat i el profà, que esmenta el conte «en el qual diverses persones miren de definir l'elefant segons la part que en toquen i arriben a les conclusions totalment equivocades», – potser la nostra impotència a l'hora d'apropar-nos al sagrat, a l'hora de descriure'l o invocar-lo, la nostra manera d'experimentar la seva habitual i esgarrifant absència és tan vàlida com a experiència de la «misteriosa, tremenda, fascinant i sempre potencial, inadequada, incompleta» manifestació de la realitat com qualsevol repetitiu ritu antic. Sí, «apuntar al sagrat és apuntar al sentit», és cert, però buscar i no trobar sentit potent i significatiu també és un camí digne d'aproximació al sagrat.

Qualsevol treball literari és un treball autobiogràfic, i no és d'estranyar que Mircea Eliade, «exiliat perpetu», «de curiositat universal i voluntat infatigable», en les paraules de Vicenç Mateu, que podia i volia fer moltes coses alhora i prenia Goethe com a model, estigués particularment concentrat en la idea de trobar el propi centre, el gran tresor que justifica tots els llargs viatges. Per això es dedicà extensament a l'estudi del llenguatge dels símbols, «la clau d'accés al sagrat». La inamovible certesa que tenia de l'existència del sagrat, de les presències múltiples de la divinitat, donà forma a la seva vida i la seva obra. Us deixo amb la sagrada obligació de comprar la primera traducció al català d'El sagrat i el profà de Mircea Eliade (Fragmenta, 20 12), lectura fascinant de la primera a l'última pàgina, per gaudir-ne i per descobrir-ne més.

Per a més informació consulti l'edició en paper.

Escriure un comentari

Nom (obligatori)

E-mail (obligatori)

Sitio web

Resten: 1000 símbols

Subscriure's a la notificació de nous comentaris

Actualizar

Enviar

JComments

[Qui som](#) | [Tarifes de Publicitat](#) | [Tarifes de Publicitat Web](#) | [Avis legal](#) | [Els nostres e-mails](#) | [Dades de la web](#) | [Connexió](#) | [Cultura](#) | [Contacte](#)

Enllaços d'interès

[Trànsit](#) | [El temps](#) | [Les pistes](#) | [La borsa](#) | [Pàgines grogues](#)

Enllaços Recomanats

[Moda Andorra](#) | [Nexe](#) | [Blog Nexe](#) | [Barroca](#) | [Pollyanna](#) | [Festa de la Joventut](#) | [Unió hotelera d'Andorra](#) | [Col·legi de Metges d'Andorra](#) | [Andorra Turisme](#) | [Govern d'Andorra](#) | [Legalis](#) | [Exposicions de l'Arxiu Nacional](#) | [Mira Audiovisual](#)

Copyright © 2012 El Periòdic d'Andorra - Actualitat Andorra, Notícies Andorra. Tots els drets són reservats. Produït per **Nexe**.